

Suomen luonnonsuojeluliiton, Greenpeacen ja Luonto-Liiton kysymykset puoluesihteereille kuntavaaleissa 2021

Suomen luonnonsuojeluliitto, Greenpeace Suomi ja Luonto-Liitto lähettivät puolueille seitsemän kysymystä luonto- ja ympäristöpolitiikasta kunnissa. Kysely lähetettiin kaikille puolueille, joilla on valtuustopaikkoja Manner-Suomessa. Kyselyyn vastasivat kokoomus, perussuomalaiset, sosiaalidemokraatit, keskusta, vihreät, vasemmistoliitto, kristillisdemokraatit, suomen ruotsalainen kansanpuolue, suomen kommunistinen puolue ja piraatit.

1. Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen?
2. Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltosta?
3. Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet? Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit?
4. Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastopimuksen ja Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen kanssa?
5. Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiseksi ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille?
6. Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat?
7. Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään?

VÄITE

“Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen.”

KYLLÄ	 Vihreät SFP RKP SKP Perus S SDP PIRAATIT
EN OSAA SANOA	
EI	

VÄITE

“Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltosta.”

KYLLÄ	 Vihreät SFP RKP SKP SDP PIRAATIT
EN OSAA SANOA	
EI	

VÄITE

“Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet. Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit.”

KYLLÄ	 Vihreät SFP RKP SKP SDP PIRAATIT
EN OSAA SANOA	
EI	

VÄITE

“Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastopöytäkirjan ja Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen kanssa.”

KYLLÄ	 Vihreät SFP RKP SKP SDP PIRAATIT
EN OSAA SANOA	
EI	 Perussuomalaiset

VÄITE

“Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiseksi ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille.”

KYLLÄ	 Vihreät SKP SDP PIRAATIT
EN OSAA SANOA	
EI	 SFP RKP Perussuomalaiset

VÄITE

“Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat.”

KYLLÄ	 Vihreät SFP SKP SDP PIRAATIT
EN OSAA SANOA	 SFP RKP Perussuomalaiset
EI	

VÄITE

”Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään.”

KYLLÄ	 Vihreät 	 SKP	 SDP		
EN OSAA SANOA		 SFP RKP		 Perussuomalaiset	
EI					

VASTAUKSET

Vasemmistoliitto

1. Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen?

Kyllä.

Perustelut: Julkisella sektorilla on erityinen vastuu luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa.

2. Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltosta?

Kyllä.

Perustelut: Turpeen poltosta on luovuttava mahdollisimman nopeasti, samalla kuitenkin varmistaen ettei turpeen poltto korvautu kestävämmällä puumassan polttamisella.

3. Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyys- ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet? Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit?

Kyllä.

Perustelut: Vasemmistoliiton mielestä kaikissa hankinnoissa on hinnan lisäksi huomioitava ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset.

4. Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastopöytäkirjan ja Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen kanssa?

Kyllä.

Perustelut: Vasemmistoliitto haluaa, että kunnat ovat ratkaisemassa ilmastokriisiä ja kantavat vastuunsa jotta Suomesta tulee maailman ensimmäinen hiilineutraali hyvinvointivaltio vuonna 2035.

5. Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiseksi ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille?

Kyllä.

Perustelut: Eläinten oikeuksien toteutumisessa tärkein askel on siirtyä käyttämään julkisten ruokapalveluiden hankinnassa yhä enemmän kasvipohjaisia tuotteita. Niiden osuutta nostetaan vähintään 50 prosenttiin hankinnoista.

6. Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat?

Kyllä.

Perustelut: Kuntien on yhteistyössä panostettava pienvesien tilan parantamiseen pitkäjänteisellä työllä.

7. Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään?

Kyllä.

Perustelut: Kartoitukset toimivat johdonmukaisen suojelutyön pohjana. Selvitysten on kuitenkin myös johdettava tarvittaessa riittäviin suojelutoimenpiteisiin.

Vihreät

1. Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen?

Kyllä.

Perustelut: Metsiä pitää hoitaa kuntalaisten hyvinvoinnin lähteenä, huomioiden erilaiset tavoitteet metsien käytölle. Virkistys-, monimuotoisuus- ja ilmastotavoitteita tulisi painottaa nykyistä huomattavasti enemmän taloudellisen tuoton ohella. Kunnalla on velvollisuus huolehtia omalta osaltaan metsäluonnon monimuotoisuuden säilymisestä tuleville sukupolville. Metsien hiilinieluilla ja metsiin varastoituneella hiilellä on tärkeä osa ilmastomuutoksen torjunnassa, ja ne vaikuttavat myös kunnan ilmastotavoitteen saavuttamiseen. Kunnissa pitää etsiä keinoja hiilinielujen vahvistamiseksi. Kuntia pitäisi kannustaa esimerkiksi avohakkuista luopumiseen.

2. Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltosta?

Kyllä.

Perustelut: Turpeen poltosta tulisi luopua mahdollisimman nopeasti, sillä sen päästöt ovat suuremmat kuin kivihiilen ja turpeen nostolla on vakavat ympäristövaikutukset niin suoluonnolle kuin vesistöille. Muutos tulee toteuttaa reilusti ja sekä tuottajia että energiayhtiöitä tukea siirtymässä pois turpeesta. Oikeudenmukaisuus ei kuitenkaan voi olla peruste hidastaa siirtymää. Turve tulisi ensisijaisesti korvata polttoon perustumattomilla teknologioilla, ei esimerkiksi biomassan poltolla.

3. Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyys- ja vastuullisuuden liittyvät ohjeet? Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit?

Kyllä ja kyllä.

Perustelut: Kunnat käyttävät julkisiin hankintoihin vuodessa noin 20 miljardia euroa. Kunta on suuri kuluttaja, jonka valinnoilla todella on merkitystä. Siksi hankinnoissa tulisi huomioida kestävyys kriteerinä yhtä lailla hinnan kanssa. Julkisilla investoinneilla ja hankinnoilla on merkittävä rooli kestävässä siirtymässä, ja hankinnoilla voidaan tukea kestäviä innovaatioita. Hankinnat myös työllistävät paikallisia yrityksiä ja ihmisiä.

Puubiomassan laajamittainen käyttö pienentää hiilinieluja ja saattaa pakottaa hankkimaan ulkomaista haketta. Tämä ei ole ympäristön eikä kuntatalouden etu. Jos puuta on pakko tuoda ulkomailta, tulee sillä olla FSC-sertifikaatti.

4. Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastopöytäkirjan ja Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen kanssa?

Kyllä.

Perustelut: Suomi on sitoutunut Pariisin sopimuksen tavoitteisiin ja kansalliseen hiilineutraaliustavoitteeseen. Tavoitteet tulee laittaa täytäntöön kaikilla yhteiskunnan aloilla ja hallinnon tasoilla. Kevään kuntavaaleissa on kyse siitä, että kaikista suomalaisista kunnista tehdään ilmastotyön edelläkävijöitä. Monet kunnat ovat jo asettaneet kunnianhimoisia ilmastotavoitteita, ja Vihreiden mielestä tavoitteen tulisi olla, että aivan kaikki kunnat olisivat hiilineutraaleja viimeistään 2030-luvulla. Niin energian, liikkumisen, rakentamisen kuin monen muun kunnan palvelun osalta ilmastotavoitteet tulee asettaa korkealle.

5. Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiseksi ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille?

Kyllä.

Perustelut: Moni syö tällä hetkellä enemmän lihaa kuin mikä olisi terveyden kannalta hyväksi, ja liharuoka-annoksen keskimääräinen hiilijalanjälki on moninkertainen kasvisruoka-annokseen verrattuna. Ruoan ilmasto-, ympäristö- ja eläinoikeusvaikutukset pitäisi tunnistaa osana julkista ruokailua niin kouluissa kuin henkilöstöravintoloissa. Ruokailussa tulee johdonmukaisesti lisätä terveellisen ja ekologisesti kestävästä kasvis-, luomu- ja lähiruoan osuutta ja vähentää eläintuotteiden kulutusta. Kestävät ruokahankinnat myös kannustavat kotimaisia viljelijöitä esimerkiksi kasviproteiinien tuotantoon.

6. Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat?

Kyllä.

Perustelut: Monet Suomen pienistä järivistä, joista ja muista vesistöistä ovat huonossa kunnossa ja heikkenevät edelleen. Elinympäristöjen heikentyessä luonto ja sen monimuotoisuus köyhtyvät. Arvokkaita luontotyyppejä kunnostetaan mm. kansallisen Helmi-ohjelman kautta, mutta on tärkeää, että paikallistuntemuksen omaavat kunnat toimivat yhtä lailla aktiivisesti pienvesien kunnostuksessa ja kestävässä käytössä.

7. Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään?

Kyllä.

Perustelut: Ajantasaiset tiedot oman ja naapurikuntien luontoympäristöstä ovat tärkeitä, jotta kaavoituksessa pystytään huomioimaan luontoarvot ja siirtämään arvokkaimmat alueet suojelun piiriin. Kaikki kunnat ja kaupungit eivät ole vielä tehneet alueidensa Metso-kartoituksia, ja samalla tulisi kartoittaa uhanalaiset luontotyypit ja uhanalaisten lajien esiintymisalueet.

Kokoomus

1. Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen?

Kyllä, muiden tavoitteiden lisäksi.

Perustelut: Valtaosa kuntien metsistä on talous- tai virkistyskäytössä, pieni osa myös suojelukäytössä. Metsien talouskäytön ja luontoarvojen välinen tasapaino on säilytettävä.

2. Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltosta?

Kyllä.

Perustelut: Turpeen merkittävä energiakäyttö tulisi kieltää vuoteen 2032 mennessä. Tavoitetta tukee kiristynvä päästökauppa ja turpeen veroedun asteittainen alasajo. Energiayhtiöitä tulisi tukea muutoksessa investointiavustuksin. Siirtymän tulee olla hallittu myös turvetuottajien näkökulmasta.

3. Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet? Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit?

Kyllä/eos.

Perustelut: Kaikissa kunnissa tulisi pyrkiä siihen, että hankintaohjeistuksiin olisi kirjattu kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet. Julkisia hankintoja tehdään vuosittain miljardien edestä. Hinnan lisäksi hankinnoissa on syytä huomioida muitakin kriteereitä,

kuten paikallisuus, kotimaisuus ja kestävyys. Tuontipuun kestävyyskriteerien osalta en osaa sanoa.

4. Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastopöytäkirjan ja Suomen hiilineutraalius 2035-tavoitteen kanssa?

Kyllä.

Perustelut: Tähän tulee pyrkiä kaikissa kunnissa. Monet kunnat ja kaupungit toimivat jo edistyksellisemmin kuin valtio.

5. Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiseksi ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille?

Ei.

Perustelut: Suomalainen maataloustuotanto tuottaa laadukasta, puhdasta ruokaa. Ruokailutottumusten muuttumisen myötä kasvisruuan osuus tulee kasvamaan. Uudistaisimme sekä kansallisia että EU:n maataloustukia asteittain siten, että tukipolitiikan keinoilla edistetään ilmastoystävällistä tuotantoa. Epäterveellisten ja ympäristöä rasittavien tuotteiden tukemista on karsittava. Kasvis- ja hyönteisproteiini tulisi asettaa reilulle pelikentälle suhteessa maito- ja lihatuotteisiin.

6. Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat?

Kyllä.

Perustelut: Tähän pitäisi pyrkiä kaikissa kunnissa. Pienvesien ekologinen, virkistysellinen ja maisemallinen arvo on kasvanut huomattavasti viime aikoina.

7. Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään?

Kyllä.

Perustelut: Näin nykyinsäädännön puitteissa jo toimitaankin: yleiskaava-alueilla on selvitettävä vesilain, metsälain ja luonnonsuojelulain mukaiset luontokohteet.

Rkp

1. Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen?

Kyllä.

2. Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltoista?

Kyllä.

Perustelut: Olemme sitoutuneet turpeen ja kivihiilen energiakäytön luopumisesta 2030-luvulla.

3. Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet? Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit?

Kyllä.

Perustelut: Kuntien hankintatoimi on tärkeä työväline muun muassa ilmastotyössä.

4. Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastosopimuksen ja Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen kanssa?

Kyllä.

Perustelut: RKP tekee työtä sen eteen, että Suomen kunnat ovat ilmastoneutraaleja jo vuonna 2030.

5. Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiseksi ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille?

Ei.

Perustelut: Kunnan ruokahankinnoissa pitäisi suosia lähituotantoa.

6. Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat?

En osaa sanoa.

Perustelut: Tämän tulisi olla pääsääntö, mutta on epäselvää, tulisiko tämän koskea kaikkia pienvesiä.

7. Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään?

En osaa sanoa.

Perustelut: Kaavoitusprosessi on jo tällä hetkellä aikaa vievä ja se tehdään huolellisesti. On tietenkin tärkeä huomioida luonnon monimuotoisuus kun näitä laaditaan.

Keskusta

1. Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen?

Kyllä.

Perustelut: Monimuotoisuus ja virkistyskäyttö on yksi tärkeä tavoite metsien hoidolle. On tärkeää, että myös kaupungeissa metsät ja muu luonto on kaikille asukkaille lähellä, kävelymatkan päässä. Metsillä on monille kunnille myös taloudellista merkitystä. Niistä saatavat tulot ovat tärkeitä palvelujen ja kunnan muiden tehtävien rahoittamiseksi. Keskusta luottaa metsänomistajien, ml. kunnat, vastuullisuuteen siinä, että metsiä hoidetaan hyvin ja käytetään kestävästi.

2. Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltoista?

EOS

Perustelut: Kuntien ja niiden lämpölaitoksien tilanteet ovat erilaisia. Joissakin kunnissa on viime aikoina investoitu ratkaisuihin, jotka eivät mahdollista äkkinäistä turpeen käytöstä

luopumista. Vaikka turpeen pääasiallinen energiakäyttö vähenee nopeasti, on siirtymän oltava hallittu. Turvetta tarvitaan tulevaisuudessakin huoltovarmuuspolttoaineena.

Suomen energiapolitiikan suunnan on oltava vahvasti kohti kotimaisia, uusiutuvia energialähteitä. Keskustajohtoinen hallitus ajoi viime vaalikaudella läpi kivihiilen energiakäytön (vuodesta 2029 alkaen) kieltämistä koskevan lain. Energiapolitiikassa on tärkeää jatkaa tällä linjalla, jossa pyritään pääsemään eroon ulkomailta tuoduista fossiilisista energialähteistä niin kunnissa kuin muutoinkin.

On myös pidettävä ilmastotavoitteiden rinnalla huolta siitä, että energian hinta pysyy kuluttajille kohtuullisena.

3. Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet? Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit?

Kyllä.

Myös kuntien hankintapolitiikassa pitää ottaa huomioon niin ekologinen, sosiaalinen kuin taloudellinenkin kestävyys. Hinta ei saa olla hankintojen ainoa tai liian määräävä kriteeri. Kuntien hankintaosaamista on kehitettävä edelleen.

Kestävillä ja vastuullisilla hankinnoilla, esimerkiksi lähiruuan käytöllä kunnan koulujen ja laitosten ruokailussa, voidaan tukea aluetaloutta ja saada paikallisille ihmisille työtä. Jos hankintoja joudutaan tekemään ulkomailta (esim. tuontipuu), on tärkeää tietää hankintoja tehtäessä tuotteiden alkuperä ja vastuullisuus. Keskustalle kotimainen puu ja muut tuotteet ovat aina ensisijainen vaihtoehto.

4. Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastopimuksen ja Suomen hiilineutraalius 2035-tavoitteen kanssa?

Kyllä.

Perustelut: Monissa kunnissa on tehty jo vuosia määrätietoista ilmastotyötä (etenkin ns. Hinku-kunnat). Suomi on sitoutunut kansainvälisiin ilmastotavoitteisiin. Myös kuntien ja muun julkisen sektorin on tehtävä osansa niiden toteutumiseksi. Kunnat voivat löytää

ilmastotyössään paikallisia, innovatiivisiakin ratkaisuja, joista myös muut kunnat ja yhteiskunnan toimijat voivat hyötyä.

5. Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiseksi ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille?

Ei.

Perustelut: Keskusta haluaa, että julkisessa ruokailussa tarjotaan monipuolista ja ravitsemuksellisesti täysipainoista ruokaa, joka on vastuullisesti ja kestävästi tuotettua. Kasvisten määrää on syytä lautasella lisätä ja julkisissa ruokailuissa tulee olla aina tarjolla kasvivalikoima. Niin kotimaisten kasvien kuin muidenkin Suomessa lähellä tuotettujen raaka-aineiden osuutta ruokailussa pitää kasvattaa. Tähän kannustamme kuntia, joilla on hankinnoissaan paikallisesti päätösvalta.

Lähiruuan ja yleensäkin kotimaisten elintarvikkeiden vahvuus on se, että niiden alkuperä ja tuotannon vastuullisuus on aina tiedossa ja selvitettävissä. Julkisessa ruokailuissa ei ole syytä käyttää ulkomaisia raaka-aineita, joiden tuotannossa on käytetty menetelmiä, jotka ovat Suomen lainsäädännössä kiellettyjä.

6. Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat?

EOS

Perustelut: Lähivesien tila ja puhtaus on tärkeää. Suomen puhtaat vedet on rikkaus, josta on huolehdittava. Pidämme arvokkaana vesien kunnostuksia (esimerkiksi virtavedet), joita monissa kunnissa on tehtykin. Raskasta hallinnollista taakkaa, kuten kuntien velvollisuutta pienvesien kartoitukseen, pitää kuitenkin välttää, vaikka tarkoitus olisikin hyvä.

7. Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään?

EOS

Perustelut: Nykyinen lainsäädäntö edellyttää jo luontoselvityksiä ja sen pohjalta on tulevaisuudessakin hyvä toimia. Hallinnollinen taakka ei saa kunnille tässäkään asiassa muodostua liian suureksi. Luontoselvityksissä on tärkeää hyödyntää olemassa olevaa tietoa sekä järjestöillä ja vapaaehtoistoimijoilla olevaa osaamista.

SKP

1. Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen?

Kyllä.

Ekologisesti kestävä metsäpolitiikka on johtanut luonnon monimuotoisuuden vaarantumiseen. Myös kunnissa on säästettävä luonnon monimuotoisuuden ja asukkaiden hyvinvoinnin kannalta tärkeitä metsiä ja muita viheralueita rakentamiselta.

2. Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltoista?

Kyllä.

Perustelut: Energiantuotannossa Suomen tulisi päättää energiaomavaraisuudesta ja luopua uusiutumattoman energian, myös turpeen, käytöstä. Tämä on ensiarvoisen tärkeää taistelussa ilmastonmuutosta vastaan. Energian kulutukseen on puututtava myös esimerkiksi verotuksella. Kuntien ei pidä myydä ympäristön kannalta tärkeitä energia-, vesi- ja joukkoliikenneyhtiöitä yksityisille, jotta päätösvalta energiantuotannosta pysyy demokratian piirissä.

3. Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyys- ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet? Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit?

Kyllä.

SKP näkee, että kuntien on mahdollista vahvistaa huomattavasti rooliaan työllistäjinä, tuottamalla itse mahdollisimman iso osa palveluista, sekä tekemällä sopimuksia vain sellaisten yritysten kanssa, jotka voivat osoittaa hyödyttävänsä paikallisten toimitusketjujen kehittämistä, hyviä työpaikkoja ja pienempää hiilijalanjälkeä. Tämä toiminta on mahdollista

käynnistää kuntien omissa isoissa yksiköissä ja niiden hankinnoissa, sekä investoinneissa ja se johtaa kuntatalouden vahvistumiseen ja palveluiden parempaan laatuun. Tuontipuun kestävyyskriteerit ovat sopusoinnussa näiden vaatimustemme kanssa.

4. Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastosopimuksen ja Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen kanssa?

Kyllä.

Perustelut: SKP korostaa vaaliohjelmassaan ja toiminnassaan ylipäättään välittömien ja vaikuttavien toimenpiteiden välttämättömyyttä. Sopimusten tavoitteiden toteuttaminen on välttämätön osa taistelua ilmastonmuutosta vastaan.

5. Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiseksi ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille?

Kyllä.

Perustelut: Kuntien on lisäksi suosittava paikallisia tuottajia esimerkiksi keskittämällä oman ateriantuotannon hankintoja mahdollisimman paljon lähituotantoon. Tämä vähentää ilmastopäästöjä kuljetustarpeen vähentyessä. Kasvisruokaa on suosittava lihantuotantoa eettisempänä sekä energiaa ja vettä vähemmän kuluttavana vaihtoehtona. Siirtyminen kasvisruokaan vapauttaisi myös tilaa alkuperäiselle luonnolle ja tukisi biodiversiteettiä. Mitattavat tavoitteet auttavat havainnollistamaan ja konkretisoimaan muutoksen ja muutostarpeet.

6. Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat?

Kyllä.

Perustelut: Vaikka vesistöjen tila on parantunut osittain, kärsii esimerkiksi Itämeri myös Suomen rannikoilla muun muassa maatalouden tehotuotannon aiheuttamasta kuormituksesta. Ekologisesti kestävä metsäpolitiikka on johtanut luonnon monimuotoisuuden vaarantumiseen. Myös kunnissa on säästettävä luonnon monimuotoisuuden ja asukkaiden hyvinvoinnin kannalta tärkeitä metsiä ja muita viheralueita rakentamiselta. Tämä koskee myös kuntein alueella olevia pienvesiä.

7. Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään?

Kyllä.

Perustelut: Myös kaupunkiluontoa on suojeltava, eikä kaupunkeja saa rakentaa liian tiiviisti. Pienetkin viheralueet ja metsiköt ovat tärkeää lähiluontoa asukkaille, eikä niitä saa myydä asukkaiden hyvinvoinnin kustannuksella. Kuntien on tiedettävä millaisia luontoalueita niiden rajojen sisäpuolelta löytyy, sekä laadittava suunnitelmansa niin, että näitä alueita voidaan tarvittaessa myös suojella tehokkaasti.

Mielestämme tässä on syytä nostaa esiin myös kaivostoiminta, jonka osalta kuntien on edelleen vaadittava, että kunnilla ja kuntalaisilla on oltava oikeus päättää kaavoituksella, että kaivostoiminta ei ole mahdollista kunnassa tai kunnan tietyllä alueella. Malminetsintä ei voi koskea aluetta, jolle kunnan maankäytöllisissä ohjeissa tai kunnan valtuuston hyväksymässä strategiatavoitteessa on kirjattu elinkeinojen yhteensovittamiseksi asetettu rajoite tai ristiriita malminetsinnälle tai kaivostoiminnalle, taikka muutoin kaava tai kaavoituksen tavoitteet on osoitettu siten, että niiden voidaan arvioida olevan kaivostoiminnan kanssa ristiriidassa. Kunnan on voitava samaten todeta malminetsinnän olevan sen strategisten tavoitteiden kanssa ristiriidassa.

Perussuomalaiset

1. Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen?

Kyllä.

2. Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltoista?

Ei.

3. Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet? Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit?

EOS.

4. Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastopimuksen ja Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen kanssa?

Ei.

5. Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiselle ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille?

Ei.

6. Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat?

EOS.

7. Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään?

EOS.

SDP

1. Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen?

Kyllä.

Perustelut: SDP:n mielestä lähimetsä tai virkistysalue tulisi saattaa jokaisen kuntalaisen saataville.

Luonnossa, metsissä, puistoissa ja rakentamisesta vapailla rannoilla liikkuminen tulee olla kaikille mahdollista. Esteetön pääsy luontoon on turvattava kaikille. Luontoliikunnalla on valtaiset terveysvaikutukset. Koulujen ja päiväkotien ympäristökasvatusta tuetaan

takaamalla kaavoituksella puistoja sekä luonnontilaisia alueita asuinalueiden ja palveluiden läheisyyteen.

Jokaisessa metsää omistavassa kunnassa tulisi laatia metsäohjelma, jossa linjataan kunnan metsien talous- että suojelutavoitteet lyhyelle ja pitkälle aikavälille. Suojeltujen metsien osuutta kuntien metsistä tulee nostaa ja asettaa hiilinielutavoite kunnan omistamille metsille.

2. Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltosta?

Kyllä.

Perustelut: SDP on sitoutunut hiilineutraaliustavoitteeseen 2035 sekä hallitusohjelman tavoitteeseen vähintään puolittaa turpeen käyttö vuoteen 2030 mennessä. Energiaturpeen käyttö tulee loppumaan Suomesta jollakin aikavälillä pl. huoltovarmuuskäyttö. Se, millaisessa aikataulussa kunnat pystyvät reagoimaan muutokseen on kuntakohtainen asia. Osa kunnista on asettanut kunnianhimoiset tavoitteet turpeen käytöstä luopumiselle, osalle muutos voi tapahtua hitaammin. Päätökset tehdään kuntatasolla. Samalla tulee taata, että turve korvataan kestäväällä tavalla niin, ettei kuntalaisten lämmityslasku nousu kohtuuttomasti.

3. Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet? Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit?

Kyllä.

Perustelut: SDP haluaa edistää kestäviä julkisia hankintoja. Julkisissa hankinnoissa on tavoiteltava työllisyyttä, laatua ja ekologisuutta innovatiivisuuden ja aluetalouden tukemisen lisäksi. Hankinnoista tulee käydä tiivistä vuoropuhelu paikallisten yritysten, järjestöjen ja palveluiden käyttäjien kanssa, jotta hankintojen tavoitteet voidaan saavuttaa. Ottamalla paikalliset yritykset ja järjestöt vahvemmin mukaan kuntien palvelujen tuottamiseen tuetaan myös niiden kasvua ja innovaatioita.

4. Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastopimuksen ja Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen kanssa?

Kyllä.

Perustelut: SDP haluaa kannustaa kuntia asettamaan kunnianhimoiset päästövähennystavoitteet esimerkiksi liittymällä HINKU verkostoon, jolloin kunnan tavoitteet kohdistuvat niihin päästöihin, joihin kunta voi vaikuttaa. Hinku-tavoite on vähentää päästöjä 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Moni kunta onkin asettanut oman ilmastotavoitteensa ja monella kunnalla se on myös hyvin kunnianhimoinen.

HINKU verkostossa on mukana jo 79 kuntaa. Määrätietoiset uudistukset energiantuotannossa, liikkumisessa, yhdyskuntarakentamisessa ja kiertotaloudessa edesauttavat ekologisesti kestävää kasvua ja työllisyyttä. Kuntien tulee siirtyä pois öljylämmityksestä omistamissaan kiinteistöissä. Myös asuntojen siirtymistä fossiilittomiin lämmitysjärjestelmiin on tuettava. Kuntien energiayhtiöt ovat avainasemassa etsittäessä kestäviä lämmön- ja sähköntuotannon ratkaisuja.

Ilmastonmuutoksen torjumiseen tarvittavat ratkaisut saavat kuntalaisten hyväksynnän ja tuen, kun osoitamme selkeästi toiminnasta aiheutuvat hyödyt ja löydämme yhdessä kestävät ratkaisut niin, että ne ovat myös alueellisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisia.

5. Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiselle ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille?

Kyllä.

Perustelut: SDP haluaa edistää kotimaista, lähellä tuotettua ja ekologista ruokatuotantoa. Esimerkiksi kouluissa ja hoivalaitoksissa olisi hyvä tarjota aina kasvisvaihtoehto, koska tämä madaltaa kynnystä kokeilla ja valita ympäristöllisesti kestävä vaihtoehto. Kotimaisen ja kestävästi kalastetun kalan käyttöä tulisi lisätä julkisissa ruokahankinnoissa samoin kuin luomu- ja lähiruokaa, painottaen kalaa ja kasviksia. Eläinperäisten tuotteiden tulisi olla kestävästi ja eettisesti tuotettuja. Kotimainen eläintuotanto on pääosin kestävä ja eettistä.

6. Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat?

Kyllä.

Perustelut: Monet pienvedet kuten, purot, lähteet tai lammet, ovat heikossa kunnossa. Etenkin metsätaloustoimien yhteydessä pienvesin tilaan tulisi kiinnittää huomiota nykyistä enemmän. Joten kyllä, tämä on kannatettava tavoite.

7. Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään?

Kyllä.

Perustelut: Tämä on jo nyt käytäntönä, eli kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitettäessä. Tämän vaatimuksen tulee säilyä myös MRL-uudistuksessa.

Kristillisdemokraatit

1. Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen?

Kyllä.

Perustelut: Virkistysalueet ja lähiluonto on elintärkeä osa suomalaista kaupunkiasumista. Kuntien omistamien kauempana asutuksesta sijaitsevien metsäalueiden osalta metsänhoito on monitavoitteista.

2. Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltosta?

(Ei tullut selvää vastausta, vain perustelut.)

Perustelut: Pidemmällä aikavälillä turpeen energiapoltosta tulee luopua. Siirtymä on jo käynnissä, mutta kuten on käynyt ilmi, turpeen vaihtoehdot eivät aina ole kovin paljoo parempia. Vaihtoehtoisia kestävämpiä energianlähteitä tulee saataville vähitellen ja teknologista kehitystä tapahtuu juuri nyt nopeasti. Hätäily energiainvestoinnissa voi kostautua, sillä energialaitosinvestointien elinkaari on hyvin pitkä. Jätteenpolttoa tulee suosia siellä, missä mahdollista.

3. Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet? Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit?

Kyllä.

Perustelut: Kristillisdemokraatit on esittänyt ympäristönäkökulmien ja lähituotannon parempaa huomioimista kuntien hankinnoissa. Hankintalaki ja EU:n hankintadirektiivit säätelevät kaikkia julkisia hankintoja, ja niiden puitteissa on mahdollista varmistaa sekä lähiruuan suosiminen että pienten ja keskisuurten yritysten mukaan pääsy. Lisäksi hankinnat on pilkottava pienempiin, jotta myös pienemmillä kotimaisilla tuottajilla ja tukuilla on mahdollisuus osallistua.

4. Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastopimuksen ja Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen kanssa?

Ei.

Perustelut: Tällaiset linjaukset tulee tehdä valtakunnan tasolla. Eri kunnat ovat hyvin erilaisissa tilanteissa. Käytännössä kuntien pelivara ilmastotavoitteiden saavuttamisessa on varsin rajallinen. Keskeisintä on mm. kaukolämmön energianlähteet. Ilmastotavoitteita voi edistää myös esim. suosimalla puurakentamista julkisissa tiloissa.

5. Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiselle ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille?

Ei.

Perustelut: Kunnilla on paljon vaikutusmahdollisuuksia kuntien hankintojen ja niiden kriteereiden kautta. Eläinperäiset tuotteet ovat olleet aina osa suomalaista ruokavaliota, eikä niistä ole syytä luopua myöskään kuntien hankinnoissa. Enemmän huomiota tulisi kiinnittää eläintuotannon eettisyyteen ja ympäristölliseen kestävyteen sekä oman seudun tuotannon tukemiseen. Esimerkiksi luomun ja lähiruuan osalta voitaisiin ottaa käyttöön yksinkertaiset mittarit tai kriteerit.

6. Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat?

Kyllä.

Perustelut: Vesistöjen suojeluun tarvitaan suunnitelmallisuutta ja riittäviä panostuksia.

7. Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään?

Kyllä.

Perustelut: Luontoselvitykset ovat oleellinen osa kaavoitusta.

Piraatit

1. Kuntien metsien hoidon ja käytön tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden säilyttäminen ja virkistysmahdollisuuksien ylläpitäminen?

Kyllä.

Perustelut: Monimuotoisuuden säilyttämisen ja lisäämisen sekä virkistysmahdollisuuksien lisäksi kuntien metsäpolitiikan ilmiselvä tavoite on hiilinielujen vahvistaminen.

2. Kuntien energiayhtiöiden tulisi luopua turpeen energiapoltosta?

Kyllä.

Perustelut: Kaikki suuren mittakaavan polttaminen sähkön ja lämmön tuottamiseksi on kestämatöntä, tämä koskee niin fossiilisia polttoaineita kuin turvetta, puuta ja biopolttoaineitakin. Kunnissa on tehtävä päättäväinen siirtymä puhtaisiin energianlähteisiin, kuten tuulivoimaan, aurinkovoimaan, ydinvoimaan, geotermiseen energiaan ja lämpöpumppuihin. Tehtävä on iso, sillä liikenteen sähköistyessä sähkön tarve kasvaa nykyisestä. Energiatehokkuuden parantaminen on kuitenkin osa ratkaisua.

3. Kunnan hankintaohjeistukseen on kirjattava kestävyys- ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet? Kunnat ottavat muun muassa käyttöön tuontipuun kestävyyskriteerit?

Kyllä.

Perustelut: Kuntien on seurattava kattavasti sekä oman toimintansa että omalla alueellaan toimivien Perustelut: ihmisten ja yritysten toiminnan kestävyyttä. Ympäristötuhoon ulkoistaminen toisille paikkakunnille tai toisiin maihin ei ole ratkaisu vaan ongelman siirtämistä.

4. Kuntien on asetettava tai päivitettävä ilmastotavoitteensa linjaan Pariisin ilmastopöytäkirjan ja Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen kanssa?

Kyllä.

Perustelut: Ekologisen siirtymän käytännön toteuttaminen tapahtuu kunnissa ja kuntien on valmistauduttava edelleen kiristyviin tavoitteisiin ja valtion ohjaukseen. Kunnat voivat olla tässä myös proaktiivisia ja tehdä toimia etunojassa ja muille mallia näyttäen.

5. Kunnissa asetetaan johdonmukaiset ja mitattavat tavoitteet eläinperäisten tuotteiden määrän vähentämiseksi ja ympäristöllisesti kestäville ruokahankinnoille?

Kyllä.

Perustelut: Ruokahankintojen lisäksi niissä kunnissa, joissa on eläintuotantoa, on oltava johdonmukainen suunnitelma sen alustajalle.

6. Kuntien on kartoitettava pienvetensä sekä laadittava niille hoito- ja käyttösuunnitelmat?

Kyllä.

Perustelut: Vesistöjen hyvinvointi on tärkeä osa hyvinvoivaa lähiluontoa, jonka monimuotoisuudella on itseisarvoa ja jolla on myös virkistysarvoa.

7. Kaikkien kuntien alueelta on laadittava kattavat luontoselvitykset vähintään uusien yleiskaavojen laadinnan vaiheessa ja vanhoja päivitetään?

Kyllä.

Perustelut: Kuntien on oltava hyvin perillä ympäristönsä tilasta ja hyvinvoinnista.